

Motion till riksdagen 2009/10:Sk543

av **Anne-Marie Pålsson och Ewa Thalén Finné (m)**

Uppskjutande av realisationsvinstbeskattning vid försäljning och byte av fondandelar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om uppskjutande av realisationsvinstbeskattning vid försäljning och byte av fondandelar.

Motivering

Den bristande konkurrensen på den finansiella marknaden har varit föremål för stor uppmärksamhet. Olika åtgärder har prövats för att öka rörligheten men fortfarande är strukturen stel och bara mycket få byter bank frivilligt.

Säkert ligger en hel del av förklaringen i att kunderna är rimligt nöjda med sin bank och sin bankrelation. Men ibland kan denna lojalitet bero på legala strukturer som gör det kostsamt att byta.

Svårigheten att flytta sitt pensionskapital har exempelvis påtalats många gånger och steg i rätt riktning har tagits på senare tid för att underlätta byte av försäkringsbolag.

Men vad gäller en annan mycket populär sparform – fondsparandet – är situationen densamma idag som den var när fondsparandet infördes för mer än ett kvarts sekel sedan.

Eftersom byte av fond utlöser beskattning, drar sig många för att flytta sitt fondsparande mellan olika fonder och mellan fondbolag även om de av olika skäl är besvikna på det resultat sparandet har skapat.

Därigenom har den struktur som en gång etablerades på fondmarknaden cementerats där de fyra stora bankerna svarar för 70–80 procent av fondsparandet.

Fel! Okänt namn på

Detta är helt otillfredsställande ur konkurrenssynpunkt. Nya fondbolag eller nya fondprodukter har svårt att "slå sig in" på marknaden och gamla produkter med alltför höga avgifter kan leva vidare i skydd av skattelagstiftningen.

Skattelagstiftningen borde därför skyndsamt ändras så att fondbyte kan göras utan att det utlöser beskattning. Tekniken kan därmed liknas vid den som tillämpades förr för byten av bostäder. Vinsten sköts upp till framtiden men den försvann inte.

Förutom konkurrensargumentet finns det andra skäl för att tillåta fondbyten utan att beskattning utlöses. De handlar om inflytande.

Den rättsfigur som den svenska fondlagen skapat – fondbolaget – är nämligen i flera avseenden till nackdel för andelsägaren. Detta gäller särskilt den fördelning av rättigheter som det implicita kontraktet mellan andelsägare och fondbolag/förvaltare ger upphov till. Andelsägarna saknar möjlighet att övervaka förvaltningen av sin placering eller påverka hur rösträtten utnyttjas för de aktier fonden investerat i, dvs. för det kapital andelsägarna äger. I själva verket är det svårt att finna något land, möjligtvis med undantag för Tyskland, som så konsekvent berövat andelsägarna sina rättigheter som Sverige.

Det är angeläget att andelsägarnas ställning stärks. Det enklaste består i att tillåta andelsägarna byte av fond utan att detta utlöser beskattning av eventuella realisationsvinster. En sådan ordning skulle i praktiken ge andelsägarna goda möjligheter att uttrycka sitt gillande eller ogillande genom att köpa/sälja andelar, dvs. rösta med fötterna. Förutom att detta stärker andelsägarnas rättigheter, ökar konkurrensen på fondmarknaden.

Stockholm den 30 september 2009

Anne-Marie Pålsson (m)

Ewa Thalén Finné (m)